

De EU als wereldspeler: de rol van de EU in multilaterale organisaties

Resolutie van het Europees Parlement van 11 mei 2011 over de EU als wereldspeler: de rol van de EU in multilaterale organisaties (2010/2298(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over een nieuwe governance voor internationale organisaties¹,
- gezien het beginsel van oprechte samenwerking tussen de Unie en de lidstaten, zoals geformuleerd in artikel 4, lid 3 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
- gelet op artikel 21, lid 1 en lid 2, letter h) van het Verdrag betreffende de Europese Unie waarin de Unie wordt verzocht multilaterale oplossingen voor gemeenschappelijke problemen te bevorderen, met name in het kader van de Verenigde Naties, en een hoge mate van samenwerking tot stand te brengen ter bevordering van een internationaal bestel dat gebaseerd is op intensievere multilaterale samenwerking, en van goed mondiaal bestuur,
- gezien de resolutie van de AVVN over de deelname van de Europese Unie aan de werkzaamheden van de Verenigde Naties², die op 3 mei 2011 is aangenomen²,
- gezien de prioriteiten van de EU voor de 65ste Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, door de Raad vastgesteld op 25 mei 2010³,
- gezien de interne regelingen die door de Europese Raad van september 2010 zijn geformuleerd ter verbetering van het buitenlands beleid van de Europese Unie door middel van een meer geïntegreerde aanpak⁴,
- gezien de Europese veiligheidsstrategie (EVS) getiteld "Een veilig Europa in een betere wereld", door de Europese Raad vastgesteld op 12 december 2003, en het verslag van de Raad van 12 december 2008 over de toepassing van de Europese veiligheidsstrategie – "Veiligheid in een veranderende wereld",
- gezien de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement getiteld "De Europese Unie en de Verenigde Naties: kiezen voor multilateralisme" (COM(2003)0526),
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 11 november 2010 over versterking van de OVSE - een rol voor de EU⁵,
- onder verwijzing naar zijn resolutie van 20 oktober 2010 met aanbevelingen aan de

¹ PB C 354 van 28.12.2010, blz. 43.

² Resolutie A/RES/65/276 van de Algemene Vergadering van de VN: deelname van de Europese Unie aan de werkzaamheden van de Verenigde Naties.

³ Raad van de Europese Unie 10170/10.

⁴ EUCO 21/01/10 REV 1 Bijlage I.

⁵ Aangenomen teksten, P7_TA(2010)0399.

Commissie betreffende verbetering van het EU-kader voor economisch bestuur en stabiliteit, met name in de eurozone¹,

- onder verwijzing naar zijn resolutie van 19 mei 2010 over de institutionele aspecten van de toetreding van de Europese Unie tot het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden²,
 - onder verwijzing naar zijn aanbeveling aan de Raad van 25 maart 2010 over de 65ste zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties³,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 19 februari 2009 over de rol van de NAVO in de veiligheidsstructuur van de EU⁴,
 - onder verwijzing naar zijn resolutie van 14 maart 2006 over de herziening van de strategie van het Internationaal Monetair Fonds⁵,
 - gelet op artikel 48 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken en het advies van de Commissie internationale handel (A7-0181/2011),
- A. overwegende dat de mondialiseringsprocessen een uitgebreide reeks kansen, uitdagingen en bedreigingen voor mondiaal bestuur met zich meebrengen, en maatschappelijke mazen en tekortkomingen aan het licht brengen, onder meer binnen het beleid inzake financiële markten, energiezekerheid, de bestrijding van armoede, klimaatverandering of de schending van mensenrechten; overwegende dat mondiale uitdagingen en dreigingen nopen tot mondiale samenwerking en collectieve maatregelen, en alleen kunnen worden aangepakt met behulp van doeltreffende instellingen en rechtmatige regelgeving; overwegende dat het voor de legitimiteit en efficiëntie van internationale organisaties vereist is dat zij een afspiegeling vormen van de belangen van alle landen in de multipolaire wereld,
- B. overwegende dat het streven van de EU naar effectief multilateralisme, zoals neergelegd in Europese veiligheidsstrategie van 2003, de leidraad is van het Europees extern optreden; overwegende dat de EU op basis van haar interne ervaring op het gebied van samenwerking tussen naties en instellingen, op regels gebaseerde orde en multilaterale samenwerking op verschillende niveaus een bijzondere mondiale verantwoordelijkheid heeft die zij in stand zou moeten houden; overwegende dat de EU beschikt over die waarden – zoals eerbiediging van de mensenrechten, vrijheid, democratie, gelijkheid, broederlijkheid en de rechtsstaat – en beleidsinstrumenten, waaronder één enkele rechtspersoonlijkheid, die vereist zijn om multilaterale structuren te versterken,
- C. overwegende dat de toegevoegde waarde van EU-lidmaatschap van internationale organisaties ligt in sectoren waar de EU beschikt over uitsluitende of gedeelde bevoegdheden: economische en handelsaangelegenheden, milieubeleid, ontwikkelingshulp, en het veiligheids- en defensiebeleid; overwegende dat de EU eveneens toegevoegde

¹ Aangenomen teksten, P7_TA(2010)0377.

² Aangenomen teksten, P7_TA(2010)0184.

³ PB C 4 E van 7.1.2011, blz. 49.

⁴ PB C 76 E van 25.3.2010, blz.69.

⁵ PB C 291 E van 30.11.2006, blz. 118.

waarde kan hebben in de multilaterale organisaties of topontmoetingen waarin niet al haar leden vertegenwoordigd zijn,

- D. overwegende dat de EU met het Verdrag van Lissabon, dat de Unie rechtspersoonlijkheid toekent, meer mogelijkheden heeft gekregen deel te nemen aan allerhande internationale organisaties en een grotere verscheidenheid aan bevoegdheden heeft gekregen op het gebied van externe actie, en dat de EU met het Verdrag van Lissabon - met name door instelling van de functie Hoge Vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid en vicevoorzitter van de Commissie (VV/HV) en de oprichting van de Europese dienst voor extern optreden (EDEO) - een duidelijker en luider stem in de wereld kan laten horen, en dat in dit Verdrag alle soorten van voor beide partijen voordelige samenwerking met bevoegde internationale en regionale organisaties en groepen van staten worden aangemoedigd en dat het Verdrag de Unie in staat stelt zichzelf zodanig te organiseren dat zij een doeltreffende wereldspeler wordt,
- E. overwegende dat de Unie, overeenkomstig artikel 21, lid 2, letter h) van het VEU een internationaal bestel moet bevorderen dat gebaseerd is op intensievere multilaterale samenwerking en goed mondiaal bestuur en dat de lidstaten er op grond van artikel 32 VEU door middel van onderlinge afstemming van hun optreden op moeten toezien dat de Unie haar belangen en haar waarden op het internationale toneel kan doen gelden; overwegende dat het streven van de EU zich te ontwikkelen tot een speler van wereldformaat het vermogen en de bereidheid vergt ingrijpende hervormingen van de multilaterale organisaties en fora voor te stellen,
- F. overwegende dat het Verdrag van Lissabon nieuwe permanente structuren in het leven heeft geroepen voor de externe vertegenwoordiging van de EU, waarbij de nieuwe vertegenwoordigers van de EU taken op zich nemen die voorheen door het roulerende voorzitterschap van de EU werden uitgevoerd, en dat de oprichting van de EDEO de kans biedt doelmatige en multilaterale diplomatie te voeren,
- G. overwegende dat de vertegenwoordiging van de EU en haar lidstaten in multilaterale organisaties, bij informeel topperleg en internationale samenwerkingsverbanden versnipperd en veelal niet doeltreffend is, en bovendien nog steeds zeer wisselend is; overwegende dat de ontwikkeling van de externe vertegenwoordiging van de Unie gekenmerkt wordt door versnippering, inconsistentie en ad-hocoplossingen; overwegende dat een in hoge mate versnipperde externe vertegenwoordiging waarschijnlijk afbreuk doet aan de boodschap en nadelig is voor de inspanningen van de EU gericht op effectief multilateralisme en mondiale governance en overwegende dat zwakke bevoegdheden van de EU en ondoelmatige coördinatiemechanismen kunnen verhinderen dat de EU op het wereldtoneel met één stem spreekt waardoor haar besluitvaardigheid wordt beperkt en haar geloofwaardigheid ondermijnd; overwegende dat de maximalisering van alle mogelijkheden van het Verdrag van Lissabon in een internationale omgeving van de lidstaten een krachtige politieke wil en soepelheid zal vereisen; verder overwegende dat de status van de EU in internationale organisaties veelal achterblijft bij de ontwikkeling van haar bevoegdheden,
- H. overwegende dat de externe vertegenwoordiging van de EU op het multilaterale toneel verschillende varianten kent: in sommige gevallen hebben alle lidstaten een volwaardig lidmaatschap en heeft de EU de waarnemersstatus (het IMFC, het Ontwikkelingscomité, de Raad van Europa), soms zijn zowel alle lidstaten als de EU volledig lid (FAO, WHO) of volwaardig deelnemer (G-8, G-20) en soms heeft een aantal lidstaten een volledig

lidmaatschap en de EU in het geheel geen status (VN-Veiligheidsraad, sommige internationale financiële instellingen (IFI's)); overwegende dat er vooral complexe situaties kunnen ontstaan als de EU en de lidstaten gedeelde bevoegdheden hebben of er sprake is van een combinatie van exclusieve en gedeelde bevoegdheden,

- I. overwegende dat door de mondiale financiële crisis het relatieve economische gewicht versneld is verschoven van geavanceerde economieën naar opkomende markten en dat de EU tegen deze achtergrond in de wereld uitsluitend een krachtige en doeltreffende stem kan laten horen als zij met één enkele boodschap komt,
- J. overwegende dat de lidstaten van de EU de hervorming en versterking van de VN tot hun prioriteit maken om te zorgen voor een rechtvaardiger geografische vertegenwoordiging, om de huidige veranderende geopolitieke werkelijkheid te laten doorklinken in het lidmaatschap van de Veiligheidsraad en teneinde de VN in staat te stellen hun taken te vervullen en doeltreffend op te treden bij het vinden van oplossingen voor wereldwijde problemen en te reageren op grote bedreigingen; overwegende dat de gewone begroting van de VN voor meer dan een derde bestaat uit bijdragen van de EU, en dat de EU meer dan twee vijfde van de VN-vredesoperaties en de helft van alle bijdragen aan VN-fondsen en programma's voor haar rekening neemt en dat haar financiële bijdragen weerspiegeld zouden moeten worden in haar politieke gewicht,
- K. overwegende dat institutionele mechanismen zoals steeds nauwere en doelmatiger coördinatie tussen lidstaten van de EU kunnen worden gezien als een manier om de nagestreefde gezamenlijke externe vertegenwoordiging van de EU en haar lidstaten te verwezenlijken en dat overleg tussen nationale parlementen en het Europees Parlement op het gebied van het GBVB/GVDB te dien einde als katalysator zou kunnen werken,
- L. overwegende dat de hervorming in 2010 van de quota en de stemregeling van het Internationaal Monetair Fonds en de Wereldbank heeft geleid tot meer stemrechten voor en een sterkere vertegenwoordiging van opkomende economieën en ontwikkelingslanden binnen de IFI's; hetgeen is bespoedigd door Europese bijdragen; overwegende dat de rol die de EU speelt - ondanks de hoogte van haar bijdrage aan het kapitaal van deze instellingen - niet volledig in verhouding staat tot haar positie in de internationale economie en de wereldhandel en dat de huidige opzet van de externe vertegenwoordiging hoge transactie- en coördinatiekosten met zich meebrengt,
- M. overwegende dat het gezamenlijk streven van de EU en de NAVO naar de totstandbrenging van een strategisch partnerschap daadwerkelijke synergieën en een betere benutting van de sterke punten van beide organisaties mogelijk moet maken en moet leiden tot een doeltreffende samenwerking; overwegende dat de EU en de NAVO moeten zorgen voor efficiënt crisisbeheer om te bepalen hoe op werkelijk gecoördineerde wijze en optimaal gebruik makend van de deskundigheid en middelen van beide organisaties het best op crises kan worden gereageerd, overeenkomstig de conclusies van de NAVO-Top van Washington (1999), de Europese Raad van Nice (2002), de gezamenlijke verklaring van de EU en de NAVO van 16 december 2002, en rekening houdend met de resultaten van de NAVO-Top van november 2010 in Lissabon,
- N. overwegende dat de internationale diplomatie op het hoogste niveau moet worden versterkt om een ruimere multilaterale samenwerking te kunnen stimuleren, om te zorgen voor mondiale veiligheid via verwezenlijking van de millenniumontwikkelingsdoelen en bevordering van de menselijke veiligheid,

- O. overwegende dat de voortdurende grote toekomstige demografische veranderingen in en buiten de EU gevolgen zullen hebben voor multilateralisme, aangezien veranderde omstandigheden aanpassingen in lidmaatschap, zetelverdeling en stemrecht bij multilaterale organisaties noodzakelijk zullen maken; overwegende dat de EU dienovereenkomstig haar diplomatieke instrumenten ten volle in moet zetten en van de opkomende economieën moet verlangen dat zij zich in het veranderende multilaterale stelsel constructief en transparant opstellen, met name in de sectoren duurzame ontwikkeling, uitroeiing van armoede, bestrijding van terrorisme en internationale georganiseerde misdaad en klimaatverandering, als tegenprestatie voor het aanpassen van de vertegenwoordiging aan het nieuwe evenwicht, wat ongetwijfeld vooral ten nadele zal gaan van de EU-landen; overwegende de EU bij deelname aan nieuwe mondiale bestuursstructuren en onderhandelingen over nieuwe regels en beginselen compromissen zal moeten sluiten met landen en nieuwe actoren die hun stem op het internationale toneel willen laten horen,
- P. overwegende dat de bevordering van democratie en mensenrechten, met name rechten van vrouwen en kinderen en de vrijheid van meningsuiting, de rechtsstaat, meer veiligheid, democratische stabiliteit, welvaart, en een eerlijke verdeling van inkomens, rijkdom en maatschappelijke kansen, de kern moeten vormen van ieder extern optreden van de EU; overwegende dat verdere versteviging van het internationale systeem van strafrecht ter bevordering van verantwoordingsplicht en beëindiging van straffeloosheid, alsook bevordering van het belangrijke werk van het Internationaal Strafhof dat de enige vaste onafhankelijke rechterlijke instantie is, onlosmakelijk deel moeten vormen van ieder extern optreden van de EU,

Versterking van de rol van de EU in het multilaterale stelsel

1. merkt op dat de mechanismen van de EU voor het bereiken van consensus en onderlinge afstemming van maatregelen haar tot model maken voor een op regels gebaseerde internationale orde en benadrukt dan ook dat de EU moet samenwerken met regionale machten en actief moet deelnemen aan totstandbrenging en verbetering van een internationaal klimaat dat haar in staat stelt haar waarden en belangen te bevorderen, zoals het Verdrag vereist; acht, met name in sectoren waarin de EU over uitsluitende of gedeelde bevoegdheden beschikt, uitbreiding van de interne coördinatie die noodzakelijk is om met één stem te spreken, het vermogen om multilaterale samenwerking tot stand te brengen en een collectieve aanpak van internationale problemen in gang te zetten, met name indien deze voortvloeien uit de verantwoordelijkheid voor de bescherming en de noodzaak de veiligheid van mensen te bevorderen als middel om mondiale veiligheid tot stand te brengen, van vitaal belang, gezien de ambitie van de EU een wereldspeler te zijn en haar positie te beschermen;
2. wijst erop dat het aantal politieke en humanitaire crises in de wereld snel stijgt waardoor betere en meer preventieve multilaterale EU-maatregelen vereist zijn; wijst er daarom op dat de EU de kansen van het ogenblik moet aangrijpen en beter gebruik moet maken van de instrumenten van haar buitenlands beleid om te zorgen dat zij haar invloed in multilaterale organisaties beter inzet en doelmatiger het voortouw neemt bij de aanpak van huidige en toekomstige internationale crises;
3. is van mening dat niet tot het staatsapparaat behorende elementen meer betrokken moeten worden bij de multilaterale beleidsvorming, dat in het kader van de toekomstige leidingsstructuren van internationale organisaties verbetering van de raadpleging van

maatschappelijke organisaties en sociale partners moet worden bevorderd en mogelijk gemaakt; erkent hun deskundigheid, middelen en invloed als sleutelement in de bevordering van de wettigheid en doelmatigheid van multilaterale samenwerking; wijst er nogmaals op dat een benadering van onderaf vereist is voor de aanpak van crisissituaties;

4. benadrukt dat de EU actief het voortouw moet nemen bij de hervorming van mondiale bestuursstructuren en daartoe samenwerking moet versterken, instellingen moet verbeteren en alle belanghebbenden moet inschakelen, teneinde internationale instellingen en organisaties meer legitimiteit en doelmatigheid te verschaffen en gunstiger te stemmen ten opzichte van het delen van verantwoordelijkheid, en dat zij tegelijkertijd haar positie moet versterken, haar doelstellingen en prioriteiten moet verdedigen en haar eigen beginselen, waarden en belangen moet bevorderen om aan dit proces vorm te geven; houdt eraan vast dat de VV/HV en de Commissie in nauwe samenwerking met het Europees Parlement van tijd tot tijd hun bijdrage aan de hervorming van mondiale bestuursstructuren moeten evalueren en moeten onderzoeken hoe de EU van de hervormingen kan profiteren bij het bepalen en vaststellen van een sterkere rol voor zichzelf;
5. stelt zich op het standpunt dat de EU-lidstaten de EU steeds meer moeten gaan zien en gaan vertrouwen als een machtsvermenigvuldiger bij het bereiken van doelen die zij zelfstandig niet zouden kunnen bereiken, en dat zij door met één EU-stem te spreken niet alleen de kans op slagen vergroten, maar tevens de legitimiteit en geloofwaardigheid van de EU als belangrijke internationale partij in de nieuwe interpolaire wereld verbeteren;
6. benadrukt dat het noodzakelijk is bij externe vertegenwoordiging een strategische benadering te volgen en een samenhangende grondgedachte te hanteren door ten aanzien van iedere multilaterale organisatie een maatgesneden EU-strategie te ontwikkelen die erop gericht is de rol en positie van de EU te versterken; verzoekt de VV/HV en de Commissie een witboek op te stellen over de rol van de EU in multilaterale organisaties en daarbij een voorstel te doen voor een omvattende en strategische aanpak voor zowel de korte als de middellange termijn tot 2020;
7. herinnert eraan dat de rol van de VV/HV erin bestaat de EU-diplomatie een gezicht en een stem te geven en dat haar positie in multilaterale organisaties daarom moet worden bevestigd;
8. verzoekt de EU en haar lidstaten op systematische en strategische wijze de bestaande regeling voor de rol en de institutionele vertegenwoordiging van de Unie in multilaterale organisaties te onderzoeken, alsmede te zoeken naar manieren waarop de externe vertegenwoordiging van de EU geleidelijk kan worden versterkt, in aansluiting op de omvang van haar bevoegdheden en de institutionele veranderingen van het Verdrag van Lissabon, ten gevolge waarvan er tussen de instellingen van de EU en de lidstaten een nieuw evenwicht is ontstaan; dringt er bovendien bij de EU en haar lidstaten op aan vast te stellen bij welke organen de bestaande regelingen verouderd, onregelmatig of inefficiënt zijn en heroverwogen en gewijzigd moeten worden; benadrukt daarom dat de uiteenlopende soorten status van de EU in multilaterale organisaties en verdragsprogramma's in het kader van de institutionele logica samenhangender moeten worden opgezet, en verzoekt de Raad een helder kader te formuleren;
9. is van mening dat in deze tijden van streng begrotingsbeleid en bezuinigingen Europese samenwerking geen keuze is, maar noodzaak; wijst op de schaalvoordelen die worden bereikt door de verbetering, rationalisering en bundeling van de diplomatie van de lidstaten

door middel van de EDEO, de Commissie en de EU-delegaties waarmee wordt beoogd een einde te maken aan onnodige procedurele hindernissen en dure dubbele vertegenwoordiging op vele internationale fora; acht het in dit kader belangrijk om voor dit streven de steun van andere leden van multilaterale organisaties te verwerven, hetgeen zorgvuldige voorbereiding vergt;

10. is van mening dat daar waar de EU over exclusieve bevoegdheden beschikt, zij in beginsel en in de geest van het Verdrag van Lissabon als toonaangevende actor met volledig lidmaatschap van de desbetreffende multilaterale organisatie moet fungeren, waarbij de EU-lidstaten vrij zijn eveneens als leden aanwezig te zijn, maar dan in de regel zonder onafhankelijke rol; is van mening dat de EU-lidstaten, indien zij hun nationale vertegenwoordiging handhaven in organisaties die actief zijn op terreinen waar de EU over exclusieve bevoegdheden beschikt, het door de EU namens hen geformuleerde standpunt dienen te steunen; stelt zich bovendien op het standpunt dat waar gedeelde bevoegdheden van de Unie prevaleren, de EU en de EU-lidstaten beiden leden zouden moeten zijn, en dat moet worden voorkomen dat de EU en de lidstaten uiteenlopend stemgedrag vertonen;
11. wijst erop dat het, gezien de trage en onsamenhangende reactie van de lidstaten op de politieke onrust in Noord-Afrika en het Midden-Oosten, noodzakelijk is dat beter gebruik wordt gemaakt van de institutionele vernieuwingen in het Verdrag van Lissabon om sneller en samenhangender op te treden; wijst er voorts op dat de EU haar vaardigheden op het gebied van het voorkomen van geschillen en crisisbeheersing moet verbeteren om toekomstige crises proactief aan te pakken;
12. erkent de sleutelrol die de EU speelt in de ATALANTA-missie ter bestrijding van piraterij waar de EU-vloot in een multilateraal verband de leiding op zich neemt door de missie van de Afrikaanse Unie (AMISOM) te steunen en door in het operatiegebied te zorgen voor coördinatie tussen NAVO en nationale vloten;
13. wijst erop dat EU-delegaties die actief zijn voor clusters van internationale organisaties, bijvoorbeeld in New York, Genève, Parijs, Rome, Wenen en Nairobi, met name versterking behoeven in de zin van geschoold personeel zonder afbreuk te doen aan andere delegaties van de EU, teneinde in staat te zijn de belangen van de EU op succesvolle en doeltreffende wijze te vertegenwoordigen; wijst eveneens op de noodzaak het EDEO-hoofdkwartier van aanvullende middelen te voorzien, met name voor zijn structuren voor crisisbeheersing en het DG Mondiale en multilaterale aangelegenheden;

De rol van de EU in het kader van de VN

14. verzoekt de EU en de lidstaten te streven naar versterking van de rol en de capaciteiten van de EU binnen het mondiale multilaterale kader van de VN, de enige internationale organisatie waarin alle landen van de wereld vertegenwoordigd zijn en het belangrijkste forum voor het bereiken en handhaven van een doeltreffend multilateralisme; benadrukt dat de EU strategische steun aan de VN in daden moet omzetten, met name wat betreft haar beleid en actiemiddelen op humanitair gebied (respons op crises en noodsituaties, ontwikkelingshulp, armoedebestrijding, solidariteit bij natuurrampen) en op het gebied van conflictbeslechting; vraagt de EU zich consequent in te zetten voor een versterking van de civiele instrumenten van de VN en voor een strikte eerbiediging en toepassing van het internationale recht door alle landen, groepen van landen en multilaterale partners;
15. verzoekt de EU en haar lidstaten, aangezien de EU in een aantal VN-programma's en –

conferenties (UNDP, UNCTAD, OGCHR, UNHCR) slechts waarnemer is hoewel zij een belangrijke financiële bijdrage levert en aanzienlijke politieke belangen heeft, oplossingen voor deze discrepantie te vinden;

16. vindt dat er een nieuw institutioneel evenwicht gevonden moet worden tussen de steeds belangrijker rol van de G-20, de VN en de VN-agentschappen, en de IFI's; dringt er in dit kader bij de EU en de lidstaten op aan mondiale governance te bevorderen en te zoeken naar oplossingen voor verdere verbetering van de coördinatie tussen de verschillende G-formaties en het VN-systeem, waarbij de G-formaties op vruchtbare wijze met de economische dimensie kunnen worden belast, mits de VN als organisatie haar centrale rol blijft spelen en fungeert als legitieme organisatie ingeval van wereldwijd optreden; verzoekt de EU en de lidstaten te streven naar verbeteringen op het gebied van mondiale governance die synergieën en complementariteit het best benutten en die niet het gevaar van uitholling van het VN-systeem met zich meebrengen, en beschouwt de G-8 en de G-20 daarbij als belangrijke fora voor het vinden van mondiale oplossingen, waaraan de EU door middel van gecoördineerde standpunten actief moet blijven bijdragen;

De Algemene Vergadering van de VN (AVVN)

17. dringt er bij de EU op aan met gebruikmaking van alle bevoegdheden die haar status als organisatie voor regionale integratie haar verleent en na uitvoerig overleg met de lidstaten van de VN de nodige maatregelen te treffen om te zorgen voor daadwerkelijke deelname van de EU aan de werkzaamheden van de Algemene Vergadering van de VN, zodat de nieuwe EU-vertegenwoordigers in staat worden gesteld zich daadwerkelijk en tijdig uit te spreken over mondiale kwesties, waarbij de EU evenwel haar waarnemersstatus in de AVVN behoudt, een en ander overeenkomstig het Handvest van de VN en de intergouvernementele aard van de VN;
18. is bijzonder ingenomen met de aanneming op 3 mei 2011 van de Resolutie van de Algemene Vergadering van de VN over de deelname van de Europese Unie aan de werkzaamheden van de Verenigde Naties, die rekening houdt met de institutionele veranderingen die voortvloeien uit het Verdrag van Lissabon en die de EU-vertegenwoordigers in staat stelt op een snelle en efficiënte wijze de standpunten van de EU in de VN te presenteren en te bevorderen door middel van een pakket van modaliteiten waardoor de delegatie van de EU het recht wordt toegekend om het woord te voeren, alsook het recht van weerwoord en de mogelijkheid om mondelinge voorstellen en amendementen in te dienen;
19. verzoekt de EU-lidstaten, gezien de toegenomen rol van regionale blokken in internationale aangelegenheden, en ten volle de intergouvernementele rol van de VN eerbiedigend, zich in te zetten voor wijziging van de structuur van het lidmaatschap van de AVVN en de status van organisaties voor regionale integratie te versterken door middel van een betere integratie door deze organisaties bijvoorbeeld rechtspersoonlijkheid toe te kennen en ze tot bevoorrecht waarnemer te maken;

De VN-Veiligheidsraad (VNVR)

20. benadrukt dat een omvattende hervorming van de VN-Veiligheidsraad noodzakelijk is op basis van een eerste onderhandelingstekst en brede steun voor hervorming van de VNVR, teneinde meer helderheid te krijgen over de bevoegdheden van de VNVR ten opzichte van andere VN-organen en een herziening van de werkmethoden van de VNVR; wijst er verder

op dat de legitimiteit, regionale vertegenwoordiging en efficiëntie van de VNVR versterkt moeten worden en dat gewerkt moet worden aan meer eensgezindheid tussen de lidstaten over deze kwesties;

21. herhaalt zijn standpunt dat, in lijn met de doelen van het Verdrag van Lissabon in verband met versteviging van het buitenlands beleid van de EU en haar rol op het gebied van de wereldvrede, veiligheid en regelgeving, het centrale streven van de Europese Unie op de lange termijn nog altijd ligt in een zetel voor de EU in een grotere Veiligheidsraad; verzoekt de VV/HV het initiatief te nemen met het oog hierop een gezamenlijk standpunt van de lidstaten te formuleren; stelt, om dit doel in de toekomst te verwezenlijken, voor te werken aan een voorafgaande coördinatie van standpunten in de Raad van de EU over de uitbreiding van de VNVR met nieuwe leden en de herziening van de besluitvorming binnen de VNVR door middel van het invoeren van een supergekwalificeerde meerderheid;
22. verzoekt de VV/HV als voorzitter van de Raad van ministers van Buitenlandse Zaken te streven naar gezamenlijke EU-standpunten over zaken waarover in de VNVR een besluit moet worden genomen om deze standpunten door middel van gezamenlijk stemgedrag ten uitvoer te leggen; moedigt de VV/HV, de EDEO en de lidstaten aan een actievere rol te spelen bij het verwezenlijken van samenwerkingsmechanismen die bedoeld zijn om ervoor te zorgen dat lidstaten die een zetel hebben in de VNVR in de Veiligheidsraad gezamenlijke EU-standpunten vertegenwoordigen;
23. vraagt de EU-lidstaten die een zetel hebben in de VNVR andere lidstaten van de EU adequaat te informeren over hun standpunten en activiteiten en informatie over ontwikkelingen in de Veiligheidsraad met andere lidstaten van de EU te delen; uit zich positief over de recentelijk ingevoerde praktijk om bij de meeste geplande vergaderingen van de VNVR een vertegenwoordiger van de EU uit te nodigen die aan de beraadslagingen kan deelnemen en een beperkt spreekrecht in de VNVR geniet;

Mensenrechtenraad van de VN (UN HRC)

24. benadrukt dat het belangrijk is de standpunten van de EU-lidstaten te coördineren en de samenhang, zichtbaarheid en geloofwaardigheid van EU-maatregelen in de VN-Mensenrechtenraad op te voeren; spreekt zijn waardering uit voor de oprichting van het directoraat Mensenrechten en democratie binnen de EDEO en dringt er bij de VV/HV op aan ervoor te zorgen dat door de nieuwe regelingen het vermogen van de EU toeneemt om regio-overschrijdend invloed uit te oefenen en met landen van andere blokken samen te werken aan gemeenschappelijke initiatieven; is van mening dat heldere normen moeten worden opgesteld voor het lidmaatschap van de Mensenrechtenraad van de VN en dat landen waar de mensenrechten veelvuldig worden geschonden geen lid van dit orgaan mogen worden; moedigt de EDEO en de VV/HV aan maatregelen te nemen om de versmelting van de voormalige delegaties van Raad en Commissie in Genève zo spoedig mogelijk definitief af te ronden;

De rol van de EU binnen de internationale financiële instellingen (IFI's)

25. benadrukt dat herziening van de regelingen voor de vertegenwoordiging van de eurozone/EU in internationale organen op het gebied van economische, monetaire en financiële stabiliteit noodzakelijk is, aangezien zij de grootste economische macht ter wereld is;

Internationaal Monetair Fonds (IMF)

26. stelt zich in het licht van de economische en monetaire bevoegdheden van de EU, de wereldwijde dimensie en de toegenomen verantwoordelijkheid van de eurozone met betrekking tot de stabiliteit van de mondiale economie op het standpunt dat bij bijdragen aan internationale economische en financiële governance één standpunt naar voren moet worden gebracht;
27. dringt er bij de EU en de lidstaten op aan iets te doen aan de inefficiënte externe economische en financiële vertegenwoordiging, omdat daardoor de invloed van de EU ondanks het feit dat de EU-lidstaten tezamen meer dan 30 % van de stemmen binnen het IMF hebben, wordt verkleind; wijst er daarbij op dat Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk momenteel een zetel bezetten in het IMF en dat de overige EU-lidstaten worden vertegenwoordigd door zeven andere kiesgroepen; dringt er, gezien het feit dat monetair beleid voor die lidstaten die een gemeenschappelijke munt hebben een exclusieve bevoegdheid van de EU is, bij de EU en de desbetreffende lidstaten op aan snel overeenstemming te bereiken over een gezamenlijke zetel en kiesgroep in het College van Bewindvoerders van het IMF, eventueel te beginnen als euro-kiesgroep, teneinde op langere termijn te komen tot een consistente Europese vertegenwoordiging, waarbij de Commissie betrokken worden, een en ander onder controle van het Europees Parlement;
28. herinnert de EU en haar lidstaten eraan dat zij de volgende periodieke verkiezing van de IMF-directie in 2012 moeten aangrijpen voor rationalisering en gecoördineerde inspanningen moeten verrichten om alle lidstaten onder te brengen in één enkele zetel voor de monetaire unie van de eurozone en een kiesgroep in te voeren voor de rest van de lidstaten die de euro niet hebben;
29. wijst erop dat het belangrijk is dat de Commissie en de ECB, als de organen van de Unie die bevoegd zijn op het gebied van monetair en economisch beleid, in het College van Bewindvoerders van het IMF de volledige status van waarnemer krijgen om een einde te maken aan de bestaande wanverhouding ten gevolge van het feit dat zij in dit college niet passend vertegenwoordigd zijn, aangezien momenteel noch de Commissie, noch het roulerend voorzitterschap van de Raad, noch de groep van ministers van financiën van de eurozone formeel vertegenwoordigd is in het College van Bewindvoerders van het IMF en de ECB slechts waarnemer is bij die agendapunten die voor de ECB van belang zijn;

De Wereldbank (WB) en de voornaamste multilaterale ontwikkelingsbanken

30. verzoekt de EU en de lidstaten in overleg met hun partners een einde te maken aan de institutionele wanverhouding die erin bestaat dat de EU grote bijdragen levert aan de trustfondsen van de WB, feitelijk een grotere donor is dan welke lidstaat dan ook, en belangrijke operationele partnerschappen heeft met de Wereldbank in Europese en Afrikaanse gebieden, en desondanks nog niet eens de status van waarnemer heeft in de Raad van Bestuur van de Wereldbank (alleen maar in het ministeriële beleidscomité); wijst op het belang van de EU als grootste donor van de wereld en op de inspanningen van de Unie om haar hulpprogramma's te coördineren, af te stellen en de versplintering ervan te beperken, met name via de Verklaring van Parijs over de doeltreffendheid van hulpverlening en de Europese consensus over ontwikkeling; erkent tegen deze achtergrond het belang van de inspanningen die erop gericht zijn in de Raad van Bestuur de waarnemersstatus te verkrijgen en om in politiek opzicht achterhaalde landengroepen opnieuw in te delen door middel van het samenvoegen van EU-lidstaten in dezelfde

kiesgroep; herinnert eraan dat hetzelfde beginsel van bundeling van lidstaten in een EU-kiesgroep moet gelden voor de voornaamste multilaterale ontwikkelingsbanken, met name de Aziatische Ontwikkelingsbank, de Inter-Amerikaanse Ontwikkelingsbank en de Afrikaanse Ontwikkelingsbank;

De Bank voor Internationale Betalingen (BIB)

31. merkt op dat de BIB een internationale financiële instelling is waarin de centrale banken van de meest ontwikkelde landen, en sinds kort eveneens van China, Brazilië en India, verenigd zijn en stelt, aangezien uitsluitend de ECB bevoegd is op het gebied van monetair beleid, voor dat de ECB de enige vertegenwoordiger van de eurozone vormt in de raad van bestuur van de BIB en dat de Commissie de enige vertegenwoordiger van de EU is in het Bazels Comité voor banktoezicht;

De rol van de EU in multilaterale veiligheidsorganisaties

De Noord-Atlantische Verdragsorganisatie (NAVO)

32. verzoekt de EU en de NAVO hun inspanningen om een kader voor geïntegreerde samenwerking tot stand te brengen, met inbegrip van het opzetten van permanente samenwerkingsstructuren, te intensiveren, rekening houdend met het feit dat er op alle niveaus al regelmatig bijeenkomsten worden belegd, er reeds vaste structuren zijn ontwikkeld voor het onderhouden van militaire betrekkingen, en er incidenteel gezamenlijke vergaderingen worden gehouden waaraan wordt deelgenomen door het Politiek en Veiligheidscomité van de EU (PVC) en de Noord-Atlantische Raad van de NAVO (NAR); dringt aan op stelselmatige contacten tussen de secretaris-generaal van de NAVO en de VV/HV; stelt voor te onderzoeken wat de gevolgen zijn van instelling van een wederzijdse waarnemersstatus op het niveau van de NAR en het PVC, teneinde de regelingen voor samenwerking te verbeteren, een en ander in de geest van het Verdrag van Lissabon en in aansluiting op het nieuwe strategische concept van de NAVO en in lijn met de doelstelling om te werken aan een strategisch partnerschap tussen de EU en de NAVO; is in dit verband verheugd over de bestaande samenwerking met het Europees Parlement en de deelname van het Europees Parlement aan de Parlementaire Vergadering van de NAVO;

33. is van mening dat regelingen waardoor de EU in staat wordt gesteld gebruik te maken van middelen en capaciteit van de NAVO moeten worden geconsolideerd; wijst erop dat beide organisaties een omvattende benadering van crisisbeheer moeten ontwikkelen, dat veelal een veelzijdige civiel-militaire reactie vereist; bevestigt andermaal zijn overtuiging dat dit laatste verenigbaar is met het opzetten van een onafhankelijk Defensie-Europa via een permanente samenwerkingsstructuur en het Europese Defensieagentschap (EDA);

De Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE)

34. dringt in het kader van een formeel akkoord tussen de EU en de OVSE aan op serieuze bespiegelingen over de wijze waarop de EU meer verantwoordelijkheden op zich kan nemen en doeltreffender kan bijdragen aan de verwezenlijking van de gezamenlijke doelstellingen, waarbij de instelling van een mechanisme van permanente dialoog, het maken van afspraken over gemeenschappelijke initiatieven en coördinatie van lokale activiteiten geschikte instrumenten kunnen zijn; verzoekt de EU en haar lidstaten en de Permanente Raad van de OVSE gezamenlijk een mechanisme te ontwikkelen voor meer samenwerking, coördinatie en overleg tussen de beide organisaties; benadrukt, gezien het

feit dat de OVSE in artikel 220, lid 1, VWEU expliciet is toegevoegd aan de lijst van internationale organisaties waarmee "dienstige samenwerking" tot stand moet worden gebracht, dat de VV/HV als coördinator moet fungeren inzake het standpunt van de EU-lidstaten over OVSE-kwesties; benadrukt de noodzaak om op het gebied van verkiezingswaarnemingsmissies doeltreffende samenwerkingsmechanismen tussen de Parlementaire Assemblee van de OVSE en het Europees Parlement in te stellen om in bepaalde gevallen een aantal tekortkomingen te verhelpen;

35. pleit nogmaals voor het ontstaan van een Europees defensiebeleid, dat steeds dringender nodig is in een wereld waarin de instabiliteit en de dreigingen aanzienlijk toenemen;

De rol van de EU in andere multilaterale organisaties

De Raad van Europa (RvE)

36. wijst erop dat, met het oog op het verbeteren van de multilaterale samenwerking tussen de EU en de RvE op gebieden die van belang zijn voor zowel de EU als de RvE, zoals de rechtsstaat, democratie, onderwijs, bescherming van de mensenrechten, vrijheid van meningsuiting, persvrijheid en behoorlijk bestuur, en gezien het feit dat de EU aan gezamenlijke operationele programma's met de RvE het meest bijdraagt, hervormingen nodig zijn inzake de aanwezigheid en de waarnemersstatus van de EU in de RvE; beveelt de EU aan haar activiteiten op het gebied van de rechtsstaat, democratie en mensenrechten beter met de RvE te coördineren, teneinde de efficiëntie van de beide instellingen op genoemde gebieden te verbeteren; benadrukt met name gezien de aanstaande toetreding van de EU tot het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), het recht om deel te nemen, met stemrecht namens de EU, aan vergaderingen van het Comité van ministers van de RvE wanneer dat onder meer zijn taken uitoefent als orgaan dat toeziet op de uitvoering van de arresten van het Europees Hof voor de rechten van de mens; wijst verder op het recht van de EU om zitting te hebben in het Stuurcomité voor de mensenrechten, met name na de toetreding tot het EVRM, waarmee de EU het recht verwerft om volledig deel te nemen aan en te stemmen in het Comité van ministers van de RvE, het recht een rechter van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens voor te dragen, alsook het recht van het Europees Parlement deel te nemen aan de Parlementaire Vergadering van de RvE wanneer deze rechters kiest; wijst erop dat de EU, ter vergroting van haar doelmatigheid inzake mensenrechten op pan-Europees niveau, eveneens moet toetreden tot andere organen van de RvE, zoals het Comité inzake de voorkoming van foltering en onmenselijke of vernederende behandeling of bestraffing (CPT), de Europese Commissie tegen Racisme en Intolerantie (ECRI) en de Europese Commissie voor Efficiëntie in Justitie (CEPEJ);

De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO)

37. erkent in het licht van artikel 220, lid 1, VWEU, waarin wordt aangedrongen op "dienstige samenwerking" met de OESO, de noodzaak te streven naar opwaardering van de huidige status van de EU als waarnemer in de OESO tot een volledig lidmaatschap, aangezien de EU in vrijwel alle OESO-commissies over belangrijke exclusieve en gedeelde bevoegdheden beschikt;

Wereldhandelsorganisatie (WTO)

38. is van mening dat de rol van de EU binnen de WTO als een van de voorbeelden kan dienen

voor het optreden van de EU binnen andere internationale organisaties (waaronder de UNCTAD en de OESO), gezien het feit dat de EU uit hoofde van haar exclusieve bevoegdheid een volwaardig lid is van de WTO en onderhandelingen voert namens alle EU-lidstaten, terwijl alle lidstaten tegelijkertijd zelfstandige leden van de WTO zijn die samenwerken om op te treden als één blok;

39. is van oordeel dat de uit het Verdrag van Lissabon voortvloeiende oprichting van twee afzonderlijke EU-delegaties in Genève, één bij de WTO en één bij de VN, het coördinatievermogen, de aanwezigheid en de zichtbaarheid van de EU zou moeten versterken, doch benadrukt dat ervoor moet worden gezorgd dat het optreden van beide delegaties op elkaar wordt afgestemd, teneinde dubbel werk te voorkomen;
40. dringt er bij de EU op aan rekening te houden met en op te komen voor de specifiek Europese belangen binnen de WTO; is van mening dat de EU met name moet aandringen op een speciale behandeling van landbouwvraagstukken, moet waken over de bescherming van bepaalde kwetsbare Europese regio's en sectoren en zich in moet zetten voor de bevordering van eerlijke handel die duurzame ontwikkeling mogelijk maakt;
41. dringt erop aan dat grondig wordt gekeken naar de vraag hoe er binnen de regels van de WTO beter rekening kan worden gehouden met niet-commerciële belangen, om de leden aldus in staat te stellen legitieme beleidsdoelstellingen na te streven, en tegelijkertijd de toegang tot de markt te waarborgen; benadrukt in dit verband dat de samenhang tussen handelsbeleid en andere beleidsterreinen van de EU en het internationaal recht moet worden gewaarborgd, en dat de activiteiten van de WTO en van andere internationale organisaties samenhang moeten vertonen en elkaar wederzijds moeten ondersteunen;
42. beschouwt de uitvoerende bevoegdheden waarover de WTO beschikt dankzij haar orgaan voor geschillenbeslechting als een cruciale factor voor het succes van deze organisatie;

De rol van de EU in de diplomatie op hoog niveau - doelstellingen binnen de G-8 en de G-20

43. signaleert het economische en financiële gewicht van de EU in de wereld, de noodzaak om de strategische belangen van de EU op het internationale toneel te beschermen en het feit dat de agenda van de G-8 zich aanzienlijk heeft uitgebreid en nu ook een aantal politieke en veiligheidskwesties omvat, waaronder mensenrechten, regionale veiligheid en wapenbeheersing, en is dientengevolge van mening dat de EU ten volle aan alle G-7/G-8-activiteiten moet deelnemen en volledig vertegenwoordigd moet zijn bij vergaderingen van de ministers van financiën van de G-7; wijst op de behoefte aan intensievere EU-coördinatie voorafgaand aan vergaderingen van de G-7 en de G-8, waarbij met name het Europees Parlement nauw betrokken dient te worden;
44. verzoekt de EU en de lidstaten met hun partners samen te werken om volledige coördinatie en afstemming van berichten tot stand te brengen tussen de vijf Europese landen en de EU-vertegenwoordiger die bij de G-20-bijeenkomst aanwezig zijn, om ervoor te zorgen dat de EU op effectieve wijze aan ministeriële vergaderingen van de G-20 kan deelnemen, rekening houdend met de exclusieve of gedeelde bevoegdheden van de EU op gebieden waarop de G-20 een belangrijke en toenemende invloed uitoefent (zoals op het gebied van de regulering van de financiële markten, de coördinatie van economisch beleid (waaronder wisselkoerskwesties), het internationaal monetair stelsel, ontwikkelingshulp, multilaterale handel, bestrijding van de financiering van het terrorisme en witwaspraktijken, milieu en energiezekerheid);

45. stelt vast dat er in "minilaterale" fora meer wordt samengewerkt in verband met specifieke crisissituaties, van de G-8 tot de contactgroep Balkan, van het Midden-Oostenkwartet tot de 5+1 inzake Iran; wijst er andermaal op dat de Europese Unie is gegrondvest op solidariteit tussen haar leden en dat de lidstaten over besluiten van gemeenschappelijk belang derhalve overleg moeten plegen met partners, hetgeen uiteindelijk waarschijnlijk doelmatige en logische multilaterale oplossingen ten voordele van alle betrokken partijen oplevert; verzoekt de VV/HV dan ook de huidige problemen in verband met een effectief multilateralisme aan te pakken, en is van mening dat in het kader van een herziene strategie op dit gebied gestreefd moet worden naar meer zichtbaarheid en slagkracht voor de EU, met onder meer een verplichting voor de "minigroepen" om EU-partners te raadplegen en te streven naar een mandaat van de EU;

o

o

o

46. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Europese Raad, de Raad, de Commissie, de EU-lidstaten en de nationale parlementen.